

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: „ 9.— „ „ 4.50 „

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Hadd menjen a néppárt!

Debrecen, aug. 27.

Nincs rá ok, hogy aggodalmat keltsen bennünk az a mozgolódás, mely a koalíció kebelében újabb időben egyre jobban észlelhetővé lesz. Mi egyenesen tisztulási folyamatnak tartjuk ezt a jelenséget.

A koalíció a mi politikánkhoz eddig se volt — célja, hanem csak szükségszerű-eszköze. — Szerintünk azonban ez a szükségszerűség most már napról-napra tompul.

A mástélvvel ezelőtt bitangul megtépzott magyar alkotmány helyreállítására föltétlenül szükségesnek tartottuk a hazafias pártok egyesülését, koalizálását, ma már nagyon is mérsékelt lelkesedünk vagy talán nem is lelkesedünk ennek a politikai alakulatnak a tovább is való fenntartásáért, holnap azonban már nemcsak feleslegesnek, hanem egyenesen veszedelmesnek kell majd tekintenünk a koalíció együtt működését.

Az a toporzékolás, mellyel most a néppárt jelenti be a koalícióból

való kiválását, magára a néppártra nézve komikusnak, ránk nézve pedig a leendő kiválás tényét szerencsének tartjuk.

Nagyon-nagyon ellentétes elemek huzódtak meg abban a koalícióban, de a néppárt még ezen ellentétek között is különösen kiritt az ő eszméivel, elveivel és magatartásával.

Azok az eszmék és törekvések, melyeket ez a párt vall, ma már egyáltalában „nem is e világból valók”. Korunk általános szelleme nagyon átesapott már azok felett. Ezzel a párttal a többi pártoknak az egyesülését eddig is csak az elv tarthatta fenn, hogy a „jóra való törekvésben még az ördöggel is szabad egyesülni”. A jóra való törekvésünkhöz a koalíció alakulásakor csatlakozott a néppárt is, hát szabad volt egyesülnünk az — ördöggel is.

Ma már ez az ördög csak bajt csinálhat. A további uton már nagyon ellenkeznek az ő utjai a mi utainkkal s törekvései a mi törekvéseinkkel.

Ma, amikor a teljesen szabad

gondolkozás korszakát akarjuk élni, mert úgy gondoljuk, úgy látjuk s úgy érezzük, hogy legyen bár a politikai pártállásunk akár százféle is, csak a szabad gondolkodás az igazi emberi élet, ma már túlhaladott dolognak tartjuk, hogy politikai pártelvek örve alatt visszaigyekezzenek fojtani szabad gondolkodásainkat az — egyház rozsdás békóiba.

Ha pedig mégis annyira-mennyire gyakorlatban is érvényesül ez a törekvés, bizonyára veszedelmesek e törekvés sötét lovagja. Szerintünk ez a veszedelem, tehát magának a néppártnak a létezése is nem annyira pártkérdés, mint sokkal inkább a helyesen gondolkozó mai kor emberiességi kérdése.

E szempontok elég okok arra, hogy a néppárt kivonulásáért őszinte örömmel üdvözljük a megmaradt koalíciót, legkivált pedig abban a mi pártunkat, a függetlenségi pártot.

A koalíció belsejében lévő tisztulási folyamat ezzel a kiválással hatalmas lökést kapott előre.

De mi óhajtjuk a további tisztulást, helyesebben a koalíció vég-

Ön-cél.

A „Debreczen” számára írta: Zivuska Andor.

Egyszerű nappali szoba. Szétdobálva öltönyök, kalapok, ruhadarabok. A szoba közepén nyitott fedelű félig meg telt uti kosár áll. Az egész szoba képa utra készülést, csomagolást mutat.

Két leány áll az ablak-párkánynak támaszkodva tizenhét-tizennyolcévesek.

Az egyik: Ella. Szép, komoly arc; értelmes szemekkel. Nyugodt megfontoltság jellemzi beszédét s valami hatalmas akaratú ragyog ki egyszer-egyszer értelmes szeméből.

A másik: Erna. Szép, mosolygó gyermek arc. Egész lénye csupa kedély, csupa fiatal báj, csupa élet.

Ella: E szerint te itt hagyod a várost? ...

Erna: Itt.

Ella: Haza megy? ...

Erna: Miután itt tovább nincs mit keresnem haza.

Ella (mosolyogva néz végig Ernán.) Megtanultál mindent? ...

Erna (vállat von) Azt hiszem... Amennyire egy leánynak szüksége van...

Ella: Mind tudod kétségtelen! Elvégeztetted a felsőbb leány iskolát: tudsz főzni, szabni

és elmégy haza főzni, takarítani, kacsát, tyukot ültetni; mangalicát hizlalni és várni... várni... míg eljön a teremtés büszke koronája, hogy feleséggé koronázzon. Feleséggé! — Amit ugyan egy kis tárgyilagossággal: rabszolgának is lehetne mondani... No... de...

Erna: Leánysors...

Ella: A férfiak alkotta törvény mondja így. A férfiak alkotta törvény! Valamely részen az égnek ki lett rakva ez csillagokból, — mint a Teremtő-alkotta, örök érvényű, minden élő eszes lény által tiszteletben tartandó szabály, hogy ennek így kell lenni! Hogy a férfi legyen minden; a nő semmi!... Hiu, nyomorult játékszere a férfiaknak; semmi több! Hogy mindent ami szép, fölemelő a létben, a férfi tartson meg magának hirt, dicsőséget, babért, hatalmat!... A férfi lélete: Ön-cél! A nőé: soha!

A nő lélete a férféba olvad!... Feleség... segítőárs... támasz... vigasztaló... örömosztó — és semmi és senki! Rászoritva egy kis körre, a családra, amely pihenő, üdülő helye a férfinak, de aki igazán szép, igazán emberi életét kinn a világban éli, ahol küzdelem és dicsőség pirosítja az arcát. (Kis vártatva komolyan, hangoltan, mintha idézetet olvasna.) Minden felfogás addig él, amíg hóhérbárdja alá nem veszi az idő! Az

a felfogás mely a férfi mellett semmivé törpítette a nőt: haldokol s egy új világ napja veti már sugarait az égre. (Kitérő hévvel.) Érvényesülni fog a nő, mint öncél, ember lesz ő is. Ember, aki küzd, szenved, boldogul, hirt, babért és hatalmat szerez. (Szinte átszellemülte.) Ennek az eszmének hódolok én is. Ennek az eszmének állók a harcosai közé én is.

Erna: (Komoly csodálattal.) Mily szépen beszélsz... Mily eszes is vagy te...

Ella: (Mosolyog.) No... no... Nem érzem magam nagyon butának, de hogy valami lángész volnék...

Erna: Az vagy bizony. Mindig kitűnő voltál, minden osztályodban példányképek állítottak a tanáraid... Ha te gondolkozol így...

Ella: (Merőn nézi Ernát.) Az más, ugy-e? No jó. Hát tegyük fel, hogy én csakugyan lángész vagyok, kivételes, nagy tehetség.

Minden férfi az? Közönséges, egyszerű fejű ember nincs köztük egy sem?... Küzdeni az étellel csak a zseniknek szabad, a komoly, becsületes munka csak zseniket mondhat urának, történetesen nő az, ki a munkára vállalkozni mer? (Elgondolkozva, komolyan, mintha ismét idézet lebegne a szemei előtt.) Leány vagy Erna...

Aczél Henrik

új könyvkereskedése és antiquáriuma ma a főtéren
a ref. kistemplommal szemben
megnyit. Telefon szám 575.
Ódon és új könyvek vétele s eladása.

leges kiválasztását, mely után aztán nem lenne tovább koalíció, hanem a függetlenségi párt, mint többség venné át az ügyek vezetését.

Ez a mi közelebbi célunk, további és végső céljainkat egyedül a mi pártunknak az eszméi és elvei határozzák meg.

Közelebbi s távolabbi céljaink előtt ma — úgy érezzük — a koalíció áll! Ettől nem tud mozogni eszméi előbbre vitelében.

Ha ma még tünnünk kell s ha nem örömmel, de még ma is szükségből, türrük is ezt a politikai alakulatot, meg vagyunk győződve, hogy a koalíció végleges bomlása már a közel jövő dolga. Amit a koalíció együtt vállalt s amit a pártok csak így koalizálva végezhetnek el, a ránk jövő őszi évig lesz az elvégzésére. Ujév előttre már várjuk a szétváló pártok külön-külön való további programját. Hisszük, hogy eljön az őszinte, tiszta, határozott program ideje, amire nagyon várunk. Mert a nemzet tisztán akar látni.

Őszre bizonyosra várjuk a koalíció munkája végzését, ősz multán kívánjuk a függetlenségi párt egyes programját s országunknak egyedül ezen program alapján való tovább kormányzását.

Egyház és iskola.

A közigazgatási tanfolyam előadói, Czeglédy Mihály dr. vármegyei főügyész elnöke mellett tegnap délután értekezletet tartottak, melyen a most kezdődő első félév órarendjét állapították meg.

A főreáliskola szerződése. A főreáliskolának Debrecen városával fennálló szerződése, mint említettük már, sűrűdásokat idézett elé az iskola igazgatósága s a tanács

között. A miniszter képviselőjében Géresi Kálmán tankerületi főigazgató tegnap tárgyalásokat kezdett Kovács József polgármesterrel és Magoss dr. főügyessel, a szerződés reviziója tárgyában. Az értekezleten megkezdtek a szerződésnek pontonként való áttanulmányozását. A tanácskozással két-három napot vesznek igénybe.

A debreceni ref. főgimnáziumban a beiratások szeptember 1-8-án délelőtt 9-12 óráig történnek. Szeptember 1-4. napjain csak a protestáns vallású, a többi napon bármely vallású növendékek jelentkezhetnek felvételre. 9-11 óráig csak az I. osztályba, 11-12-ig bármely osztályba lehet jelentkezni. A konviktusban az étkezés szeptember 4-én kezdődik meg. Az iskolai év megnyitása szeptember 9-én délelőtt 9 órakor lesz a nagytemplomban. A szeptemberi vizsgálatok a következő rendben tartatnak: Szeptember 1. a VIII. osztály javító-, pótló- és magánvizsgálata. Felvételi és külsővizsgálatok. Szeptember 2. az I-IV. osztály javító- pótlóvizsgálata. Szeptember 3. I-VII. osztály javító- és pótlóvizsgálata. Szeptember I-IV. osztály magánvizsgálata. Szeptember 5. V-VII. osztály magánvizsgálata. — Az igazgatóság.

A nőgyógyászati iskola Debreceni jótékony nőgyógyászati elemi iskolájában a beiratások szeptember hó 2-5. napjain tartatnak. Bővebb felvilágosítást szívesen ad Szabó Etelka árvaházi tanítónő.

Belényes elveszett.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 27.

Több mint kilencszáz többséggel választották meg Belényesben a román jelöltet, a magyar, a függetlenségivel szemben. Ez az eredmény érthetően elkeseríti azokat, akik a magyarság érvényesülése értelmében dolgoztak. Elkeseríti főképpen a helybeli embereket. A jelölt elutazik, a képviselők elutaznak, budapesti barátai is elutaznak, de ott maradnak a párt helyi emberei, kitéve annak, hogy a győztesek éreztetik velük ezental is győztes minőségüket.

Ezeknek a helyzete mindenesetre ké-

nyelmentlen. Nem szabad azonban az egész választás jelentőségét az ország szempontjából túlozni. Munkatársunknak alkalma volt erről a választásról a függetlenségi párt egyik vezető férfival beszélgetni, aki a következőket mondotta:

— Hogy Lukacsu, aki szinte legrégebben működik a románok közt és mindenesetre legrégebben tölti be a mártir szerepét, hogy ez a nemzetiségi agitátor mandátumhoz jutott, attól nem vagyok hajlandó megrettenni. Lukacsu a románok előtt nagy ember, neki előbb-utóbb ugyanis juttattak volna kerületet. Szó sincs arról, hogy ha most elbukott volna Belényesen, végleg megmenekült volna tőle a parlament. Ez a szempont tehát elesik.

Legfigyelemre méltóbb szempont az, hogy a magyarság veszített egy mandátumot, amely eddig az övé volt. A koalíció és a függetlenségi párt nagy többsége mellett ezt sem szabad tragikusan felfogni, de mindenesetre figyelmeztetés ez arra, hogy vegyük számon a veszélyes kerületeket és törődjünk velük — ha nincs is épen választás a nyakunkon.

Városháza és vármegye.

A Berger-telek megvétele. A város megvette nemrég a Széchényi-kerti Berger-féle telket s tartozékait 110,000 korona áron. A vételre vonatkozó közgyűlési határozatot Andrassy belügyminiszter tegnap jóváhagyta.

A költség-előirányzat kinyomtatása. Ronesik Lajos főszámvévo a hétfőn bemutatott 1908. évi költség-előirányzatot tegnap nyomdába adta. A mintegy hat éves munkálattól valamennyi városatyja s az ország minden városi törvényhatósága kap egy-egy példányt.

A világitási bizottság e hó 31-én, szombaton délután 5 órakor a légszeszgyár telepén, Körner Adolf tanácsnok elnöke mellett rendes havi ülést tart, melyen folyó ügyeken kívül a villamos telep építési dolgait is tárgyalja.

A város segélyez. Királyhida község róm. kath. magyar lakosai templomépítési segélyt kértek a várostól. A főszámvévo 25 korona adomány megszavazását hozta javaslatba. Ugyanannyit ajánl megadni a tren-

Lassan, nagyon lassan érik minden eszme, ha uj... de egyszer megérik, bizonyos!

(Némi esend.)

Erna: (Komoly tisztelettel.) Jövőre maturálsz...

Ella: Igen...

Erna: És aztán?

Ella: Orvos leszek.

Erna: Orvos?

Ella: Az!... Orvos!... S ha nem esal az érzésem, úgy elérem amire vágyom! Szorgalom, kitartás van bennem annyi, mint bármelyik férfiban és hiszem, hogy az ismeretlenség homályát sikerülni fog átörönm! (Hévvél): Ön-cél lesz az éltém, küzdelmes, gyönyörű munkától kísért ön-cél, amint bármelyik férfié!

Erna: (Csodálattal mered Ellára.)

Ella: Te holnap haza mégy...

Erna: Haza...

Ella (elmerengve): Talán nem is látlak többet...

Erna: Itt nem... De ha meglátogatsz otthon...

Ella: Nem tudom...

*
Tíz év követi a fenti párjelenetet. Ernát elnyeli az ösmeretlenség homálya. Ella

hires, kiváló nőgyógyász lesz; széles körű képzettsége és egy pár rendkívül szerencsés műtete országos névvé teszik. Pesten van; jóléttől, tisztelettől körülvéve.

Egy nap operációra hívják Matolcsra, kis falu az alföldön, egy földbirtokos családjához.

A műtét után megtudja, hogy az a nő, aki a falu közepén egy tisztára meszelt ház ablakából kipirult arccal a kocsijára integett, nem más, mint: Kőlcserny Erna.

Elhatározza: megfogja látogatni.

Erna egy kiesit piros, izgatott, zavart, mikor egyszerű fehérre meszelt kis házba a híressé, országos nevűvé vált Ellát belépni látja, aztan egy pillanat alatt átömlik a lelkén gyermekkoruk édes emléke és boldogan öleli magához a tárt karokkal közleledő Ellát.

— Ella!

Ella (melegen öleli meg Ernát): Milyen véletlen... Milyen kedves véletlen! (Összekarolóva lépnek be az egyszerű szalonba, ahol nem széles, komoly angol butorok terpeszkednek, hanem filigrán, régies izlésű, éles színekbe játszó fotoulek, puffok. Leülnek.)

Ella (megfogja Erna mindkét kezét, erősen a szemébe néz): Hogy vagy? Boldog vagy?...

Erna (csillogó szemmel): Boldog!... (Tiszteletteljes komolysággal): Tudom, hogy az vagy te is. Hogy meg is jósoltad egyszerű. Sokszor olvastuk a neved...

Ella (komoly, férfias nyomatékkal): Igen! Az vagyok Ernám! Körülbelől ott tartok, hogy elértem a célokat...

Erna: (hirtelen felugrik): Itt maradsz ebédre...

Ella: Nem... Nem!...

Erna: Igen! Igen! — Nem bocsájtaná meg az uram! Most kifutok egy percre a konyhába... Mivel is szórakoztassalak addig... (hirtelen kiragógó szemmel.) — Nézd meg a fiam!

Ella; Fiad van?...

Erna: Van... Egy éves; jövő hónapban lesz egy éves! Nagy, erős, egészséges! Alszik. Ott van a másik szobában... Nézd meg! Nézd meg!... Visszajövök mindjárt! (elfut.)

Ella: (Körülnéz... Szeliden, tisztán mosolyognak rá a hófehérre meszelt falak... Különös. Schol egy könyvszekrény, egy íróasztal, egy műszer... csak ugrándozó napfény a falon.)

Az ablakfa előtt fehér akác-virággal telt ág hajlong; a nyitott ablak-szárnyon belopódzik az édes virág illat.

ANTALFY JOZSEF

könyv-, mű-, zenemű-, és papirkereskedése Piac-utca 44. szám a. Letzter mellett, Ujfalussy-ház. — Gazdag raktár bel- és külföldi művekből, imakönyv, iskolakönyv és díszművekből. Képes-lapokból, eredeti festményekből nagy választék. Passepartuk minden nagyságban kaphatók. Könyvkötészet

Piac-uteza 31. szám alatt.

cséni tanítók által létesítendő magyar fiu-ternátus céljára is. A tanács csütörtökön határoz e segélyezések ügyében.

Felemelik a városi fa árát.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

— augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) A városi közgyűlésnek egyik legjobban megterhelt előkészítő szerve, a jog- és pénzügyi bizottság tegnapi délután három órakor ülést tartott, melyen a tagok rendkívül nagy számmal jelentek meg. A bizottság számos fontos ügyet tárgyalt, közöttük a faárak emelésének s a nagyerdei fürdő-bérletének kérdését. Az ülés elején Oláh Károly, végén Király Gyula tanácsnok elnökölt.

Részletes tudósításunkat a következőkben adjuk:

Jelenvoltak: Oláh Károly elnök, Kovács József, Aczél Géza, Szabó Kálmán országgyűlési képviselő, dr. Magoss György, Juhász Ignác, Komlóssy Arthur, Sinka Sándor, Csanak József, Varga Károly, dr. Bacsó Dezső, Riekl Antal, ifj. Schwarcz Vilmos, Hochfelder Jakab, Márk Endre, Roncsik Lajos, beregi Nagy Sándor, Roehltz Arthur.

Magyar színészet Besztercén.

Az oláhlakta vidékek egyik központja, Beszterce város kevés számú magyar lakosága magyar színpadot építene s országos gyűjtést indított az építési költségek előteremtésére.

A bizottság a beszterceiek nemzeti missziójára való tekintettel ötven korona segély megadását hozza javaslatba a közgyűlés előtt.

A nagyerdei fürdő bérlete.

Balkányi Ede dr. orvos, a nagyerdei városi fürdő bérletje, mint már jeleztük, új beruházásokat kért a városi tanácstól, vagy pedig e kérelem nem teljesítése esetén annak megengedését, hogy a bérleti kötelek-ből kiléphessen. Ez esetre kéri azt is, hogy nyolcadfélezer koronányi beruházásait méltányos áron vegye át tőle a város.

Varga Károly előadó bemutatja a szer-

Az udvarkertben: piros, meg fehér rózsák.

Szinte álmatagon lép be a másik szobába...

Kékbabos fehér batizst kendővel van elfogva az ablakon a napfény.

Nem messze a faltól: bölcső; a bölcsőben hullámos szőke fürtű gyermek.

Alszik; olnyilt szájjal, meg-meg reb-benő karral.

Megfogja a bölcső szélét, leül, nézi az alvó gyermeket, szinte megbabonázva tapad a tekintete pufók kis arera.

Egyszerre enyelgő férfi hang tör be a konyha felől a csöndbe:

— Farkas — éhes vagyok kis anyám, mit főztél ebédre?

Erna hangja felel:

— No... no... meg lesz elégedve velem, mindazt, amit szeret...

Valami puha, láthatatlan kéz szoritja meg Ella torkát, a szeme szögletébe meleg tolakszik s egyszerre úgy érzi, hogy ő, aki mindig, szorosán, fanatikusan ragaszkodott az igaz szóhoz, egy óra negyeddel előbb, mikor azt mondta Ernának: boldog; — hazudott!

zódést, mely szerint Balkányi dr. köteles lett volna az első évben már 15,000 korona értékű befektetést eszközölni bérletén, mely befektetések tárgyai a 25 éves bérleti idő végén ingyen mennek át a város tulajdonába.

Hosszu vita indult meg. A véleményeknek némi meghiggadása után Juhász Ignác arra való hivatkozással, hogy ez ügy nincs kellőképpen előkészítve, annak napirendről való levételét kérte. A bizottság ez indítványt négy szótöbbséggel elvetette, mire megkezdődött az érdemi tárgyalások további része.

A fölmerült kérdések közül e kettő a legfontosabb: kibocsátandó-e Balkányi dr. a bérletből? Szüksége van-e a városnak arra, hogy a nagyerdei fürdő egyáltalán fennmaradjon?

Komlóssy Arthur szerint a fürdőre, mint egészségügyi intézményre szükség van, sőt azt fejleszteni kell.

Márk Endre azt mondja, hogy Balkányit ki kell bocsátani a bérletből, át kell venni a fürdőt s teljesen átalakítani.

Aczél Géza azon a véleményen van, hogy a fürdőbe mai állapota mellett nem érdemes semmit sem befektetni. Ha jövedelmező vállalatot akarunk, új fürdőt kell építenünk. Hiszen a város maga is tudta már a bérbeadás idején, hogy a fürdő keveset ér s nem kívánhatja senki sem a bérletből, hogy teljesen tönkremenjen. At kell venni a fürdőt városi kezelésbe.

Juhász Ignác sincs ellene annak, hogy a bérlet helyzetén segítsünk, de lehetne talán segíteni rajta a bérleti összeg leszállításával is.

Azt indítványozza, hogy indítson a tanács tárgyalásokat Balkányival s csak akkor bocsássa ki Balkányit az obligációból, ha másképpen semmi módon nincs segítség.

Szabó Kálmán országgyűlési képviselő sem akarja kihasználni a bérlet szorult helyzetét. A város nem kívánhatja szándékosan, hogy egy polgára tönkremenjen. Utoljára még odajutunk, hogy a fürdő hire teljesen lejárja magát s bérletnek sem akad rá.

Szavazással úgy döntött a bizottság, hogy Balkányi dr. a bérletből kibocsátandó. Hét szavazat állt szemben héttel s a kibocsátás mellett az elnöki szavazat döntött.

A részletek tárgyalásánál, az adandó visszatérítés mérvére nézve újabb vita indult meg. Márk Endre azt óhajtja, hogy egy négytagú bizottság pontról-pontra tanulmányozza a bérlet által felsorolt beruházások realitását. Komlóssy Arthur semminő kártalanítást nem adna, Oláh Károly kerek négyezer koronát adna. Sinka Sándor azt mondja, hogy így előkészület nélkül bajos e dologban határozni.

Itt is szavaztak. A bizottság egy szavazattöbbséggel azt mondta ki, hogy a bérlet kártalanítását nem javasolja.

Az elnöki széklet ezután Király Gyula tanácsnok vette át.

A Reviczky—Orosz-alapítvány.

A nagyváradi latin szertartású káptalan megkereste Debrecen városát, hogy a Reviczky—Orosz-féle alapítvány alapító oklevelének módosításához járuljon hozzá. E módosításokat, melyek az alapítványi vagyont megnagyobbodása folytán állottak elő, a bizottság készséggel akceptálja.

A város köztisztasága.

Zoltán Herman köztisztasági vállalkozó, kinek a várossal kötött szerződése a jövő év végén jár le, annak hat évre leendő meghosszabbítását kéri. Zoltán hivatkozik a magas fuvarbérékre, a szükséges befektetésekre, melyeknek nyomása alatt csupán akkor tud boldogulni, ha garanciát kap szerződése meghosszabbítására.

A bizottság szavazattöbbséggel kimondta, hogy a szerződés az érvényben álló feltételek mellett meghosszabbítandó.

Uj utca.

A Késes-utca sarkán fekszik egy 80 négyszögöl nagyságú kis beépített háztelek, mely a városrendezés esetén új utca nyílását teszi lehetővé. A mérnöki hivatal, a megejtett becslés alapján ajánlja, hogy a város 8000 koronáért vegye meg a telket.

A bizottság ily értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek.

Iparvágány a Hortobágy malomnál.

A Hortobágy gőzmalom tulajdonosa, Aufrecht Vilmos engedélyt kér a várostól arra, hogy a malomtelep forgalmának zavartalan lebonyolítása céljából iparvágányt létesíthessen. A vágány a helyivastól vonalából ágaznék ki. A kérelmező betérjeszti az iparvágány helyszíni rajzát is s előre jelzi, hogy a tanács műszaki utasításainak aláveti magát. Ha a tanács elvben hozzájárul a tervhez, úgy a tulajdonos nyomban kérni fogja a közigazgatási bejárást. A vágány a Hortobágy-utca malomfelőli oldalának felhasználásával volna kiépíthető.

Azzal a fentartással, hogy a város tulajdonjoga fennmarad, s hogy a malomtulajdonos évi 10 korona jogelismerési illetéket fog fizetni, a bizottság az engedély megadását javasolja a tanácsnak. A vágány 320 méter hosszú lesz. Az engedély pedig 25 évre szól.

A faárak emelése.

Részletesen ismertettük már Török Gábor erdőmesternek a faárak emelésére vonatkozó javaslatát, melyet a tanács hétfőn elvben elfogadott s részletes tárgyalás és javaslatvétel végett kiadott a bizottságnak is. Az új faárak, az erdőmester javaslata szerint ezek volnának: hasábos tűzifa öle 32. elsőosztályu botfáé 20, másodosztályu 17 korona. Az erdőmester hivatkozik a fa országos drágaságra s többek között arra a körülményre is, hogy a debreceni fakereskedők 32 koronás árral ajánlatot tettek előtte az egész városi famennyiség megvételére. A kompetenciafa ára, mely előállítási ár is, maradna ölenkint 20 korona.

Komlóssy Arthur szerint ez a mód sem akadályozza meg azt, hogy a fakereskedők össze ne vásárolják a város fáját s ily módon mesterséges drágulást idézzenek elő.

Más mód kell a nép segítésére. Meg kellene szabni s e rendelkezés hatályossá tételéről gondoskodni, hogy minden lakos csak egy bizonyos mennyiségű fát vásárolhasson. Ez a kérdés pedig tanulmányozandó.

Ifj. Schwarcz Vilmos szerint soha nem volt még indokoltabb a fa árának emelése, mint most. Szét kell nézni az erdőségekből, ismerni kell a fa árát, a fakereskedés mai viszonyait.

A javaslatba hozott 32 korona az elképzelhető legminimálisabb ár. A felemelés pedig kevésbé sújtja a szegény embereket, mint a gazdagokat. Javasolja, hogy a kompetenciafa ára is emeltessék.

Roncsik Lajos főszámvevő hozzájárul az erdőmester javaslatához. Elég indok az, hogy ma Debrecenben 34 koronánál olcsóbban nem lehet fát venni. A 32 korona megfelel a forgalmi értéknek. A II. osztályu botfa árát azonban nem emelné 15 koronára, hanem csak tizenégyre. A favevők ellenőrzése ily nagy városban, mint Debrecen, teljesen lehetetlen. Ezt itt s más városokban szerzett tapasztalataival igazolja.

Bacsó Dezső dr. ellene van minden ár-emelésnek. Egyetlen indok az volna, hogy a város az előállítási költségekre fedezetet nyerjen. Ezt a célt pedig elérte a város a legutóbbi ár-emeléssel. A városi fával való üzérkedés megakadályozására szabályrendeletet kell hozni, mely a fa közvetítését s általában minden ilyes visszaélést kihágásnak mond ki s büntetéssel sújt. Ilyirányu javaslat megalkotására szólítaná fel a tanácsot.

Női cipők

nagy választékban és legolcsóbb árak mellett a „Központi cipő és kalap áruházban“

Dréher sórcsarnok mellett. Telefon 435. szám.

Roncsik Lajos és Komlóssy Arthur személyes kérdésben szólalnak fel. Az utóbbi ismét hangsúlyozza, hogy a faárak felemelése elsősorban a szegényebb osztályu embereket sújtaná. Az illetmény fa ára ma épen elég magas. A Bacsó dr. indítványát fogadja el.

Roncsik főszámvevő még azon indokot hozza fel véleménye támogatásul, hogy a város termelt famennyisége nem elegendő a lakosság teljes szükségletének fedezésére. Ha elegendő volna, akkor nem kívánna itt senki áremelést.

Kovács József polgármester szerint számolni kell a gyakorlati élettel. Debrecen városa, a maga kis famennyiségével nem szegülhet ellene a forgalmi árak emelkedésének. Megint lesz életveszedelmes tolongás, megint betörnek a házipénztár ajtaját, megint élethalálharc lesz egy-egy negyedél fáért. Ha nem emeljük a fa árát, a kereskedők újból kihasználják a helyzetet s a nép sorsán mégsem segítünk. Inkább arról lehetne a faárak emelése mellett gondoskodni, hogy a legszegényebb nép között több fát osszunk ki az idén, mint az eddigi években.

Juhász Ignác a Bacsó dr. indítványát veszi védelmébe. Szabályrendetileg kívánna kimondatni, hogy a város fája kereskedelmi tárgyát nem képezheti. A várost senki nem kényszerítheti arra, hogy ne annak adja el fáját, akinek akarja.

Igenis ez volna az egyetlen segítségi mód. Lehetséges sőt valószínű, hogy a miniszter e szabályrendeletet nem nagyná jóvá, de nekünk meg kell próbálnunk a segélymódot, mely egyedül nem illuzórius.

Nagy Sándor belemenne annak a javasolt szabályrendeletnek meghozatalába is, de úgy látja, hogy a fa árának felemelése elől nem lehet kitérni.

A szavazás eredménye a következő: a bizottság egy szótöbbséggel elhatározta, hogy a faárak felemelését javasolja. Az árak emelésére vonatkozólag pedig azt javasolja a bizottság, hogy az erdőmester indítványozta árak lépjenek érvénybe. A kompetencia faárának 22 koronára való felemelését, melyet b. Nagy Sándor indítványozott, nem fogadják el megmaradt ez ár 20 koronában.

A bizottság egyuttal kimondta, hogy szabályrendelet alkotását nem kívánja.

Az ülés fél hét órakor ért véget.

Irodalom.

(Kémiai praktikum. Pintér Pál debreceni kegyesrendi tanár e címen könyvet írt, mely a közel napokban fog megjelenni. A 75 ábrával díszített, 15-16 nyomtatott iv terjedelmű munkának 6 korona az ára. A vegytani tudomány kedvelői s olyanok is, kik a vegyészeti tetszetős kísérletei iránt érdeklődnek, igen hasznos olvasmányt kapnak e könyvben, mely a szerzőnél (Kegyesrendház) rendelhető meg.

A csók-utcai templomrablás.

Leleplezett bünszövetkezet.

Debrecenről Galiciáig.

— augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) A csók-utcai izraelita templomban történt nyomozás lopás ügyében lázasan nyomoz a rendőrség. A nyomozás során kitűnt, hogy a rendőrség itt egy erősen szervezett betörőbandával áll szemben, melynek működési

köre kiterjed egész Magyarországra és csak fönt valahol Galiciában ér véget.

A nyomozást a rendőrség részéről Dobos rendőrbiztos vezeti. Dobos sorra vette a nyomozásban azokat a városokat, hol hasonló templomrablások történtek. Innen állapította meg aztán, hogy a rablásokat egyazon galíciai rablóbanda követi el, mely időnként le-le rándul Magyarországra.

Legutóbb, egy hónappal ezelőtt, a banda két legvakmerőbb tagja jött le. 28-30 év körüli férfiak ezek, kiknek a neveit már sikerült is megállapítani, elfogatásuk azonban mindezideig azért késik, mert neszét vévén az ellenük indult nyomozatnak, most a felföldön bujkálnak.

A rablók a betörést megelőző nap jöttek Debrecenben, Nagyváradról, hol hasonló templomrablást követtek el. Itt Debrecenben egy kétes hírű szállodában huzódtak meg, a másnapot pedig arra használták fel, hogy a csók-utcai templomban puhatóldozanak az ottani körülmények felől.

Ez a bünszövetkezet különben direkte ilyen templomrablásokkal foglalkozik. Tagjai bekaladozzák az egész országot és a lopott tárgyakat kiviszik Galiciába, hol könnyű az értékesítés.

Minden nagyobb városban vannak büntársaik, kik azonnal értesítik őket, ha veszély van. Ez az oka aztán, hogy az egyes esetekben megindított nyomozás nem érhetett el soha eredményt és a banda tagjai büntetlenül úzhették továbbra is rablásaikra.

A bünszövetkezet két tagja ellen köröző levelet adott ki a debreceni rendőrség s így van remény arra, hogy a templomrablók rövidesen kézre kerülnek.

A rendőrség már megállapította azt is, hogy kiket ért kár a rablás által. Így Rosenthal Mór 100 kor., Steier Mór 60, Beck Izidor 70, Weisz Vilmos 75, Berger Adolf 42 korona erejéig károsodtak a legérzékenyebben sújtott hitközségen kívül.

Színház.

* **Lukács Juliska első fellépte.** Lukács Juliska, aki tudvalevően visszaszerződött a debreceni színtársulathoz, Porzolt Kálmán „Az asszony” című színművében lép fel először.

* **Fehér Olga bemutatkozása.** Zilahy Gyula színgazgató, mint azt jeleztük, szerződtette Fehér Olgát, aki is a „Troubadur” című opera Azucéna szerepében lép fel először a debreceni közönség előtt.

„Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok lépcső-folyosóján. Telefon 412.

A kulturpalota elhelyezése.

Kombináció az egyetem kérdésével.

Fejérpataky László dr.
Debrecenben.

— augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) A Muzemok és Könyvtárak Országos Főfelügyelősége igen éber érdeklődéssel kíséri a debreceni közművelődési ház építésének ügyét, amelynek mielőbbi megvalósítását már az elhelyezés kérdésének nehézsége is késlelteti. Azonban az ügy iránt való jóakarattal s a netalán ellentéteseknek látszó érdekek helyes mérlegelésével e nehézséget is könnyen lehet legyőzni. Biztató jelenség, hogy a főfelügyelőség hasznos utmutatásaival, nagy erkölcsi tekintélyével és egyéb tőle telhető támogatással igyekszik a Debrecenre váró emez elsőrendű kulturális feladat megoldásánál segítségünkre lenni.

A főfelügyelőség egyik legbefolyásosabb tagja, dr. Fejérpataky László udvari tanácsos, a nemzeti muzeum könyvtárának igazgatója két napot töltött e fontos ügy miatt városunkban. Alaposan megszemlélte a városi muzeumot; a kollégiumgyűjteményeit is megtekintette, majd Oláh Károly tanácsnok, Fereny Gyula és Fiók Károly akadémiaitanárok s a muzeum öre kíséretében sorra járta mindazokat a területeket, amelyek a kulturpalota elhelyezésére nézve előtte szóba kerültek, végül meglátogatta Wespéry Zoltán főispánt, Kovács József polgármestert, akikkel e kérdésről eszmecsere folytatótt.

A közművelődési ház felépítésénél négy hely jöhet figyelembe, még pedig a következő sorrendben:

1. a piac-utcai Szikszai-Tábornoki házak udvarai. Ezeket mindegyekfelett igen kedvező központi fekvésük ajánlja, amely a kulturpalotában elhelyezendő intézmények látogatottságát — ismervén a debreceni viszonyokat — feltétlenül biztosítja. De ha ily nagy értékű telket a város még a kultura számára sem volna hajlandó átengedni, akkor;

2. Ott van Kossuth-utcában, a színház szomszédságában, közel a város legfőbb forgalmi utvonalaéhoz a Komáromy- és Bészler-házak területe. Ez körülbelül 65 öl hosszú telek, hatalmas, imponáló homlokzat építését engedi meg s rajta három oldalról szabadon állhat a palota.

A városi közgyűlésnek csak egy határozatot kell hoznia, hogy a központi rendőrségi palotát nem ezen a helyen, hanem másutt, mondjuk a hatvan-utcai 23. számú ház telkén építteti.

A „KIS DEBRECZEN”

szálloda nyári kerthelyiségében ma augusztus hó 28-án este az első budapesti tamburás zenekar hangversenyezik Tobza István karmester vezetésével. Szíves látogatást kér Kovács Aladár vendéglős.

3. Ideális elhelyezést nyerhet a kulturpalota Péterfia- és Vár-utcák által határolt ama több mint 3000 négyszöglet tévő területen, amelynek egyrésze az új ref. főgimnázium fog épülni már a közel jövőben. E helyen egymás szomszédságában öt szép nagy telke van a kollégiumnak és kettő a ref. egyháznak.

Ezeket a főgimnázium mellett kényelmesen elfér a kulturpalota is. Ez esetben az Arpád és Anjou kori Debrecen szívében, legősibb kultusz és kulturintézményeinek: a nagytemplomnak, az egyetemmel fejlesztendő scholának, a papi és tanári lakásnak szomszédságában, az Emlekkertek mellett emelkednék a közművelődés háza. Ily módon talán könnyebben keresztülvihető volna az a terv is, hogy a kollégium a maga muzeumális gyűjteményeit, amelyek ez idő szerint még szakemberek által is nehezen hozzáférhetőek, a kulturpalotában helyezné el letétül. Sőt a főiskola anyakönyvtára is megfelelő, modern helyiséget kaphatna a kulturpalotában. Természetes, hogy ez csak úgy volna keresztülvihető, ha a telkek tulajdosai a kollégium és a debreceni egyház a szép és nagy kulturális cél érdekében a telkek értékének lehetőleg alacsony áron való megállapításával áldozatkészséget tanusítanak. Végül

4. sorba jön a Hatvan-utcai 23. sz. háztelke, amely már a városé s amelyet annak idejében egyenesen e célra szereztek meg.

Igaz, hogy a telkek elég közel fekszik a központhoz, területe is megüti az 1000 négyszöglet; azonban alakjánál fogva kevésbé alkalmas monumentális jellegű középület elhelyezésére. E bajon csak úgy segíthetni, ha a jobb- vagy baloldali szomszéd telkek is hozzá csatoltatik. A kulturpalota építése sürgős feladat; ez az egyik szempont, amely a kérdés elbírálásánál mérlegbe esik. A másik pedig az, hogy oda építsék, ahol minél több ember az utjában találja.

Hirek.

Becsapott kereskedők.

A tengeri körútja.

— augusztus 28.

(Saját tudósítónktól.) Megirtuk, hogy mily furfangos szélhámós működött pár nappal ezelőtt Debrecenben. A körmönfont család a kisebb fűszerkereskedőket kereste fel s csapta be őket kisebb-nagyobb összeg erejéig oly módon, hogy kávé helyett tengerit adott el nekik.

A becsapott kereskedők természetesen a rendőrséghez fordultak, mely azonnal megindította a nyomozást, azonban hiába, a tettest nem sikerült kézrekeríteni, mert megszökött a dolgot és idejekorán meglépett a városról.

A rendőrség mindazonáltal erélyesen folytatta tovább a nyomozást, mely tegnap váratlan fordulathoz ért.

A nyiregyházi rendőrség ugyanis táviratban értesítette a bűnügyi osztályt, hogy ez a furfangos család ott is működött, még pedig nagyobb arányokban s különösen

Jeszenszky Sándor ottani fűszerkereskedőt károsította meg igen érzékenyen.

A család ugyanis felkereste a kereskedőt s utazónak adván ki magát, három zsák kávé ajánlott megvételre. A kereskedő belement az üzletbe és megvásárolta a három zsák kávé, nagy volt azonban meglepetése, mikor a zsákokban tengerit talált. Természetesen ekkor már bottal üthette a nyomát ki után most erősen kutat egy a nyiregyházi, mint a debreceni rendőrség.

— **Fejérpataky László Debrecenben.** Fejérpataky László udvari tanácsos, a Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója két nap óta Debrecenben időzik. Fejérpataky megtekintette ez idő alatt a városi muzeumot, melynek most állami fejlesztéséről van szó s a város minden nevezetesebb kulturintézményét. Kalauza mindvégig Oláh Károly közművelődési tanácsnok volt. Fejérpataky tegnap délelőtt meglátogatta a polgármestert is.

— **A tisztai főorvos Pozsonyban.** Tüdős Kálmán dr. tisztai főorvos a tanács megbízásából Pozsonyba utazott, hol részt vesz a magyar orvosok és természetvizsgálók idei vándorgyűlésén. A főorvos ma előadást is tart a kongresszuson.

— **Levélsekerevények a kapubejárattal.** Részletesen irtunk tegnap a nagyváradi postai igazgatóság felhívásáról, melyet a levélsekerevényeknek az emeletes bérházak kapubejárata alatti elhelyezése érdekében intézett háztulajdonosainkhoz. Az igazgatóság támogatást kérve megkereste ez irányban a városi tanácsot is, mely az ügyet tegnap kiadta az építkezési szabályrendeletet átdolgozó bizottságnak, azon kérelemmel, hogy a szabályrendelet tervezetének elkészítésekor a postai igazgatóság kérelmére legyen tekintettel.

— **Debreceni gazdák Pécsett.** A Debreceni Gazdasági Egyesület, mint már jelentettük, husztagu kiránduló csoportot vezet a pécsi kiállításra. A jórészt gazdákból álló társaság holnapután, szombaton este 10 órakor indul el Debrecenből, a már megállapított s ismertetett program szerint.

— **Debreceni csendőrök Belényesen.** A tegnapielőtt s tegnap lefolyt belényesi képviselőválasztáson óriási karhatalmat vont össze a hatóság. A kirendelt csendőrök zömét, mintegy 400 csendőrt, a debreceni csendőrkerület adta s a karhatalom vezetője is debreceni tiszt: Szilágyi Ödön őrnagy, kerületi parancsnok-helyettes volt. A csendőrök ma térnek vissza állomás helyeikre.

— **Orvosi körökből.** Szász Adolf dr. orvos tegnap nyaratásából hazaérkezett s orvosi működését megkezdette.

— **A Kistemplom toronyórája.** A Kistemplomnak nemcsak tornyát, de toronyóráját is megvisele az idő. A tanács versenyárgyalást hirdetett az óramű kijavítására. Legkedvezőbb ajánlattal Kónya László órásmester állott elő. A tanács tegnap utasította a mérnöki hivatalt, hogy a Kistemplom óraszerkezetét 681 korona költség erejéig Kónyával készíttesse el. A javítás költségeit a város s a ref. egyház közösen fedezik.

— **A villamos telep csatornázása.** A villamos telep csatornázása, mely a népfürdő létesítésének ügyével szoros kapcsolat-

ban van, legközelebb kezdetét veszi. Az elmunkálatok legfontosabbjai már foganatban vannak s a csatornázási munkákra hirdetett árlejtést is már a napokban megtartják.

— **Polgári fiiskolai beiratás.** A debreceni négyosztályu nyilvános magán polgári fiiskolában (Abesz-intézet Nemzetőr-u. 3.) a jövő tanévre szóló beiratkozások, naponta délelőtt 10—12 óráig fogadják el az igazgatóság.

— **Az új cselédtörvény.** Törvényterainkban olyan törvényt iktattak a minap, amelyre ismételten hivatkozni fognak és amely törvényt hivatva van a békés társadalmi pacifikációt szolgálani. A mezőgazdálkodásból élő országra nem közönbös az új cselédtörvény, amelynek életbeléptetéséről szóló rendeletet most adta ki Darányi Ignác. Eszerint az új törvény november 1-én lép életbe. Azért e napon, mert tudvalevőleg a Mindenszentek napja a leggyakoribb cselédváltozás ideje. Addig tehát az eljáró hatóságoknak módjuk lesz egy a gazdákat, mint a cselédeket az új rendre felhívni. A miniszter különösen kötelességévé teszi a hatóságoknak, hogy hirdetésben hívják fel a cselédeket, hogy idejében váltsák ki cselédkönyvüket. November 1-én tul egy gazda se fogadhat fel cselédet, akinek cselédkönyve, vagy az azt pótló igazoló írása nincs. De a miniszter a legegyszerűbb módon lehetővé óhajtja tenni, hogy minden jelentkező cseléd azon előjárásnál megkapja a cselédkönyvét, ahol egy évig lakott. Ha az előjárás nem ismerő, két azonossági tanuval kell jelentkeznie. A cselédkönyvet ingyen állítják ki részére, csak a cselédkönyv bélyegét, harminc fillért, fizet a cseléd. Minden cselédkönyvben helyet foglal a törvény; a legalkalmasabb módja meg van tehát adva, hogy a cseléd az ő törvényét megismerje.

— **Halálozás.** Szomorúan tudatjuk a felejthetetlen jó férjnek, testvérnek, sógornak néhai polgár Major Péternek folyó hó 27-én reggel 8 órakor, életének 64-ik, holdog házasságának 37-ik évében 2 évi betegség, de különösen hat heti súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk hűt tetemei folyó hó 28-án délután három órakor fognak az ev. ref. egyház szeriartása szerint a Búdi-utca 13. számú háztól a nagytemplomban tartandó gyászóra után a Péterfiai temetőbe örök nyugalomra tétetni, mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat szomorodott szívvel meghívjuk. Bónatos neje özv. polgár Major Peterné sz. Nagy Juliánna. Testvérei polgár Major András és neje Facsar Zsuzsánna gyermekeivel, Major Sára férjével polgár Lugosi Jánossal és gyermekeivel, özvegy polgár Major Istvánné született Kovács Zsuzsánna gyermekeivel, valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer temetkezési intézete rendezi.

— **Kiadóhivatalunkból.** Hajnal Gyula, lapunk kiadóhivatalának eddig vezetője, a vállalat kötelékéből kilépett s helyét Varga (Weisz) Lajos ur foglalta el.

— **Királynék illatszerei.** Igen nagy összegeket ad ki esztendőnként az angol és a francia előkelő társaság illatszerekre, melyeknek divatja nemhogy csökkenne, de folytonosan emelkedőben van és az uralkodók is hódolnak neki. Különösen a királynék használják azonban az illatos szereket nagy előszeretettel. Alexandra angol királyné valóságos pazarlással bánik az illatszerekkel, illatos vizekkel és szappanokkal. Kedvence illatszere a királynénak egy különös vegyület, amely virágkivonatokból van összeállítva. Ezen illatszert titka egy párisi illatszerezés birtokában van, aki kizárólag csak Alexandra királyné számára gyártja azt. A cárné kedvence illatszere a párisi ibolyából készült illatkivonat. Régebben azonban a jászminst szerette nagyon. A német császárné a triss szénailatot szereti. Ezt az illatszert egy német gyáros készíti a császárné számára. A holland királyné semmi illatszert sem használ, legfeljebb csak a mosdóvizébe és a zsebkendőjére önt egy kevés kölni vizet.

— **A javithatatlan.** Tischler József hely- és foglalkozás nélküli egyén már szám-

talanszor volt lakója a debreceni ügyészségi fogházak. Ez a jeles alak tegnap ismét bekerült az ismerős falak közé. Venyige Ferencné kárára elkövetett ruhalopásokért tartóztatta le a rendőrség és adta át az ügyészségnek, mely megindította az eljárást.

— **A muskátli asztal mellől.** Két ur arról vitatkozik, hogy mi az a szabadgondolkodás. Az egyik definiál:

— A szabadgondolat nem egyéb, mint az agyát megszabadítani mindenféle előítéletektől.

A másik viszont ezt a meghatározást adta:

— Szabadgondolkodás az, ha én például téged most nyakonütök, akkor neked szabad azon gondolkodnod, hogy miért kaptad.

— **A debreceni faipar részvénytársaság** igazgatósága egyik tagját Kaufmann Sándort művezetővé nevezte ki. Megvagyunk győződve, hogy működése üdvös lesz a társaságra nézve.

— **Tolvaj a piacon.** Kellemetlen meglepetés érte ma reggel a piacon Hártberger Imréné uriaszonyt. Vásárlás közben ugyanis egy üveg zsebtolvaj kilopta zsebéből pénztárcáját, melyben tetemes összeg volt. A károsult panaszára a rendőrség most keresi a zsebtolvajt.

— **Beurranó tolvaj.** Ugyancsak veszedelmes besurranó tolvaj dolgozik a városban. Egymást érik a rendőrségen a feljelentések, hogy hol innen, hol onnan tűntek el értéktárgyak. Tegnap Jantó Lajos és Fehér Jenő helybeli lakosok tettek feljelentést, hogy lakásukból ismeretlen tettes ruhaneműket lopott el. A tolvajt keresik.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Major Péter ev. ref. 66 éves, Laszk Lipót izr. 72 éves, Papp Lajos ev. ref. 4 hó.

— **Tanciskola.** Schaf János tánemeszter augusztus hó 27-ikén, kedden nyitja meg tanteremfolyamatát.

x Uraknak, hölgyeknek, fiataloknak és öregeknek a legcélszerűbb vásárlást Mentze áruházából vásárolhatunk.

A belényesi választás.

Reggel 5 órakor ért véget.

Lukácsit 603 szótöbbséggel megválasztották.

— Express tudósítás. —

— augusztus 27.

Belényesen, mint előrelátható volt a nemzetiségi jelölt győzött óriási többséggel. A függetlenségi párt elkövette azt a hibát, hogy egy teljesen ismeretlen, románul nem értő embert léptetett fel egy oly kerületben, ahol a választóknak úgy is több, mint kétharmadrésze oláh. A románok tehetségesebb vezető emberüket Lukácsiu László pópát küldték a hareba, — aki ragyogó szónoki erejével és feltűnő szép külsejével egy csapásra meghódította a kerületet, melyet pedig a megyei hatóságok — nem éppen a román választók javára — egész katonai táborral alakítottak át. A belényesi választás szolgáljon tanúságul a függetlenségi pártnak arra nézve, hogy a helyi jelöltek ne igyekezék elnyomni mindenféle ismeretlen központi jelöltekkel, akik a legjobb esetben csak a választások anyagi oldaláért tudnak garanciát nyújtani.

A választás befejezéséről a következő telefonjelentéseket kaptuk Belényesből:

Fél egy órakor az első szavazatszedő

küldöttség elnöke kitzte a zárórát. A második küldöttségénél három órakor tüzték ki a zárórát. Ekkor a szavazók már csak gyéren jelentkeztek.

A választási elnök öt órakor hirdette ki a választás eredményét.

Lukács kapott 1717
Kardos „ 914

szavazatot és így Lukácsot 914 szavazattöbbséggel a belényesi kerület képviselőjévé választották.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó.

Távirat és telefon.

Észretérnek a horvátok.

Zágráb, augusztus 27. A horvát politikai helyzet forduló ponthoz ért. Ugyanis a horvát koalíció és a magyar kormány között kompromisszum van készülöben. E kompromisszum szerint eljeteinek Rakodczay Sándor horvát bánt s helyette Nikolics volt osztályfőnök nyerné el a báni méltóságot.

Egy oláh képviselő távirata.

Budapest, augusztus 27. Maniu Gyula oláh nemzetiségi képviselő Balázsfalváról ma a következő táviratot küldte a „Keleti értesítő“ című könyvmozgató lapudósítónak: A csikszeredai honvédegyezred legénysége a kisküküllőmegyei Pannád községben a legénységet vezető százados parancsára minden ok nélkül megtámadta a falu lakosságát, majd behatolt a házakban is, mindenütt rombolva, vérengzve. A támadás következtében 6 ember halálosan, 15 súlyosan, 37 pedig könnyebben megsebesült.

A horvátok fogafehére.

Zágráb, augusztus 27. A zágrábi magyarok körében nagy megütközés keltett, hogy a vasuti pénztárak előtt már csak horvát nyelvű plakát hirdeti, hogy „a pénzt tessék készen tartani“ A magyar nyelvű plakátokat leszedték. Szent István napján egyetlen magyar zászló sem volt kitzve, holott azelőtt mindig.

Orvtámadás egy ezredes ellen.

Székesfehérvár, augusztus 27. A 69-ik gyalogezrednél a hajmáskéri gyakorlótéren való manőverezése közben egy közlegény éles töltéssel Wéber Miklós lovag ezredparancsnokra lőtt. A golyó célt tévesztett. Az ezredet úgy a tisztikar, mint a legénység is gyűlölte kegyetlen szigorú bánásmódjáért. Az eset után az ezred visszament Székesfehérvárra, ahol a legerélyesebb vizsgálat indult meg. A részleteket titokban tartják.

Jászai a nép tanító mestere.

Szováta, augusztus 27. Szovátán Jászai Mari az iskola udvarán a váltóról és a pá-

linkáról tartott szabad előadást. Majd Endrődynek egynéhány kuruc költeményét olvasta fel. Azután a Himnust énekelte együtt a nagyszámban jelen volt paraszttal.

Eltűnt banktisztviselő.

Budapest, augusztus 27. Mladá-niczky Kálmán fővárosi előkelő banktisztviselő eltűnt. A bankhivatalnok 200,000 korona adóságot hagyott hátra. A bankot nem károsította meg, de barátait, akik váltóit csinálták, érzékenyen megkárosította.

Általános sztrájk.

Székesfehérvár, augusztus 27. A szervezett szociálistamunkások ma éjjel tartott ülésükön kimondották az általános sztrájkot, mire az adott okot, hogy Hander Gyula szombathelyi illetőségű 28 éves párttitkár a rendőrség 14 napi elzárásra és 150 korona pénzbírságra ítélte, Székesfehérvár város területéről pedig örökre kitiltotta, mert a vád szerint életveszélyes fenyegetéssel sztrájkra akarta kényszeríteni a Felmayer-féle gyárban dolgozó kőműveseket. A gyűlésen kimondták, hogy addig sztrájkolnak, míg a rendőrség az ítéletet vissza nem vonta.

Egy nagy város pusztulása.

Budapest, augusztus 27. Hakodate japán nagy város háromnegyed részben a tűz martaléka lett. Az európai és amerikai konzulátusok mind porrá égtek. Sokan odaégték és számtalan sebesült maradt a romok között.

Marokkó.

Tanger, augusztus 27. Az itteni angol gyarmat tagjai tegnap gyűlést tartottak, melyben petíciót fogadtak el. Az angol kormányhoz intézett petíció kijelenti, hogy azok a védelmi intézkedések, amelyeket a francia és a spanyol kormány tett, az itt lakó európaiak védelmére elégtelenek. Csak egy francia és egy spanyol hadihajó van itt. Több hadihajóra, különösen angolra van szükség, melyek bizonyára képesek lennének megbirkózni azon követelményekkel, amelyeket a casablancai partraszállás okozott.

San-Sebastian, augusztus 27. Tegnap jegyzéket küldöttek a marokkói hadügyminiszternek, amelyben Franciaország és Spanyolország az algezirás egyezmény értelmében a marokkói kikötői rendőrség szervezése céljából szükséges intézkedések megtételét követelik.

Tanger, augusztus 27. El Gebbasz hadügyminiszter, ki a hatalmas kabiltörzsek mozgalmát Tanger környékén aggodalommal látja, sürgős intézkedésekhez folyamodott. Tanger környékén Raisulinak számos fegyveres párthive van, ami komoly aggodalmat kelt.

Törvénytörvény.

§ Kinevezés. Porubszky Jenő táblai elnök Buzáth Jenő máramarosszigeti végzett joghallgatót segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó Vállalat Részvénytársaság.

pár
 buj
 ved
 Nag
 RE
 Bud
 A h
 Erd
 FÉ
 Bud
 S
 S
 H
 m
 K
 SZER
 KIS
 BUDA
 Csász
 masrend
 gyógyfü
 kényelm
 márvány
 viz-fürd
 mes lak
 Pro
 175
 A
 szül
 is
 ujo
 nál
 a le
 szin
 iró-
 ny
 A
 mod
 és
 Piac-u

LEOPOLD GYULA

Saját érdekében hirdessen kizárólag • Budapest, Erzsébet-körút 21.

Requiny-féle római vértisztító-szörp

páratlan szer minden borbajnál, bujakórnál. Vérbőségben szenvedőknek nélkülözhetetlen, vérjavító és vértisztító.

Nagy üveg 3 kor. 3 üveg 9 kor. utánvétel köld:

REQUINY ATTILA gyógyszerész. Budapest, VII., Küli-6 Kerepesi ut 24. A híres RÁKÓCZI GYOMORKESERÜ egyedüli készítője.

Érdekes prospektus ingyen!

KÉSMÁRKI LENVÁSZON DAMAST.

áruk csak akkor valódiak, ha ezen védjeggyel vannak ellátva.

VALÓDI SZEPESSEGI VÉD-JEGY ECHT ZIPSER

VÉRSZEGÉNYSEG, ETVÁGYTALANSÁG, IDEGESSEG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Rendkívül kellemes ízű, erőit, tisztítja a vért.

Kis üveg ára 3-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-tér.

PIATSCHEK VILMOS

ismert legolcsóbb, legszolidabb **FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruhaza**

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

SCHULLER FERENCZ

ujjonnan berendezett elsőrangú éttermelben

Budapest, VI., Andrássy-ut 39.

mert ott jó magyar konyha, valódi tiszta borok és pontos kiszolgálás van.

A világot bámulatba ejti a **Hammond** írógép.

Kizárólagos elárulók: **FARAGÓ TESTVÉREK**

Budapest, V., Arany lánc-u. 8.

Kérjen mindenki prospektust!

Szeplő, majfol, pattanás, mihem, ráncok eltűnnek az arcáról a valódi angol **BALASSA FÉLE ÜGORKATEL** szappannal való bekendő által.

Egy üveg ára 3 kor. Hossz úgorkásként 1 k. pudor 1-20 k.

Főszékhely: **BALASSA KORNÉL** gyógyszerész déli hely: Epest, Andrássy-ut 47.

KISS SZERENCSEJE NAGY

VÁSÁROLJON CSAK KISS-FÉLE SZERENCSE-SORSJEGYET

KISS KÁROLY és TÁRSA

BUDAPEST KOSSUTH L. U. 13

BABYMIRA-CRÉM

legjobb szer kiltések, ótvár, ráncok, feldörzsölt és kipállott bőr gyógyítására.

Egyedüli készítő: **BRODJOVIN H. gyógyszer. ZÁGRÁB**

5 doboz ára bér. 8 K 20 f., 10 doboz 8 K 80 f.

Pacific TOJÁS KÉSZÍTMÉNY

tojás-sárgája helyett használható a sült és főzött.

NAGY MEGTAKARÍTÁS.

Kapható minden élelmiszerboltban és drogeriában. Készítő: **STROBENTZ TESTVÉREK R.T.**

vagyüzeti gyára, BUDAPEST.

ABREZDAI MOTORGYÁR

rézválytársaság

benzin-, gáz-, szivó- és motorok és benzol- és motorkocsikkal szerelt járművek legjobbak az összes gyártmányok között.

Vezető: **GELLÉRT IGNÁC és Tsa**

Budapest, VI., Turóczy-körút 42.

Prospektus ingyen.

„Zsorna”-féle NEPELEJTS védjegyű férfi nyakendő, kintő magyar ipari PÁRIS Szálloda

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.

100 szoba 2-20 K-tól feljebb, kiserővel és villanyvilágítással együtt. Fűtők, elegáns kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarra.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos-víz-fürdők. Ivó és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektus ingyen és bérmentve küld

az Igazgatóság.

AZ 1907—8 iskolai évre szükséges és az összes tanintézetekben használt **iskolai könyvek**

ujjonnan, valamint használt teljesen jó állapotban a legolcsóbb árakon, ugyszintén mindennemű iskolai író- és rajzszerek a legelőnyösebben szerezhetők be

Aczél Henrik

modern antiquariuma, könyv- és papírkereskedésében

Piac-u. 24. A kistemplommal szemben.

Értesítés.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy 30 év óta fennálló posztó és kézműáru nagykereskedésemet divat gyapjuszövet és bélés áruosztállyal bővítettem ki.

Raktáron tartok: hazai, angol, skót, öltöny, felöltő és téli kabát szöveteket, selyem, bársony mellény és bélésárukat.

Előnyös összeköttetésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legolcsóbb határozott gyári árakban számíthatom. — Kiváncra mintákkal is szolgálhatok, vagy kiválasztás végett házhoz küldöm a végeket. B. pártfogásukat kérve, vagyok tisztelettel **FISCHER ADOLF** Piac-utca 61. sz.

☛ Mindennap más kirakat. ☛

Pártoljuk a hazai fürdőket!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ.

Posta-, távirata- és vasúti állomás.

Idény: május 15-től szeptember 15., esetleg végéig.

Elsőrangú kárpáti gyógy-, üdülő- és fürdőhely 6000 hold fenyes erdővel.

— Egyénes sós vasas savanyúvizek. — Ivó- és fürdőgyógy-művek. — Az „Orvos” forrás egyenértékű a gleichenbergi, seltersi forrásokkal; az „Erzsébet királyné” forrás a spaai, schwalbachi, franzensbadi forrásokkal vetekedik, hatalmas vasforrás; a töltő- és főforrás említett két forrás közt átmenetet képeznek. 3 ás-ványvízfürdő, — 2 vizgyógyintézet. — Szénsavas vasas-(acél-) fürdők; fenyőlevél- és vasláp-fürdők; teitelt szénsavfürdők. Viz-, tej-, savó-, kefir-kúra, massza stb. Nagy szállodák, szép nyaralók, részint konyhával. Piac naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrászda. Nagyszerű „Erzsébet királyné gyógyház” olvasó-, társalgó- és zongoratermekkel. — Rendelő orvosok: Hivatalos fürdőorvos: dr. HINTZ HENRIK, kir. tanácsos, a közegészségi tanács tagja; továbbá dr. Blumenfeld Armin, dr. Kanarik L., dr. Szűrényi Tivadar, dr. Grossmann Dezső, dr. Cséri János, dr. Győri Ilona és dr. Czérusz Dezső kir. tanácsos.

GYÓGYJAVALLATOK: női nemi bajok, vérszegénység és sápkór, a légzőszervek, gyomor és bél hurutos bántalmak, kimerülések, gyengeségek, idegbetegségek, szervi és ideges szívbeteg, görvély-, angolkór, utókúra gyanánt a karisbadi, marienbadi, halli, lipikéi fürdők használata után. — Penzio elő- és utóidényben 8 kor., főidényben 12 kor. naponta, fürdővel együtt. Felvilágosítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgál

290 **a fürdő igazgatósága.**

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szög 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket fölárban lehet venni a kiadóhivatalban.

2-3 tanulót jutányos ellátásra elfogadok. Varga-u. 23. Kereszt épület.

Csemege szőlőt ajánlok kereskedők- és magánfogyasztók részére a legolcsóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 294. 725

Eladó 1 nyilas szőlő házzal együtt Boldogkert I. járás 37. sz. Bővebbet a csösznél. 721

Ügyes takarítónő, ki a patló-fényezéshez is ért, azonnal felvétetik. Cim a kiadóban.

Nagy singer varrógép olcsón eladó Arany János-u. 8. 711

Eladó. Szilágy megyei Peér községben eladó mintegy 130 magyar hold (1200 □ öllel) 50 hold erdő, szántó, 24 hold fordulás 3 erba, 4 hold rét van. Értekezhetni Tarczali Károlyné tulajdonossal Peérban.

Tanuló felvétetik Balogh M. J. fűszer-, vegyes üzletében Debreczen, Hatvan-utca 15. szám alatt. 661

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 169.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárok tűzbetörés elleni jelző készülékek, villamos csengők berendezése és jó karban tartása, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kerékpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.
Tanulók felvétetnek.

Kiadó. Piac-utca 46. szám alatt egy kis üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni Békés Lajos uridivat üzletében.

Üzletnek, sörháznak vagy irodának alkalmas utcai lakás vagy ház kiadó Hunyadi-utca 19. Értekezhetni Szt. Anna-u. 48. 664

Kevésbé használt rövid zongorát keresek. Békés Emil Vörösmarty-utca 1.

100 db szindarab féláron eladó. Darabos-utca 38. Kereszt épületben.

Fél áron!

Tankönyvek az összes fiu- és leányiskolákban használandó tankönyvek csakis HARMATHY antiquariumában kaphatók Debreczen Fűvészkert-u. 14. A világhírű „Pique Progres” szivarkahüvelyek egyedüli elárúsítója.

Növendék, **LEANY** s **FIUK** részére

alkalmas fehérneműek

paplanok matraccok

továbbá

szőnyeg függöny

és

linoleum

óriási választékban

Bosznay J. és Társa

cégnél Kossuth-utca 5.

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-fele Villamossági R. T.

debreceni építésvezetőse

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka. Telefon szám: 568

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Iskolás fiuk és leányok

részére,

ingek, nadrágok, szoknyák, hálókabátok, harisnyák, zsebkendők, gallérok, kélzők és nyakkendők.

Intézetek részére előírás szerint.

536

Legbiztosabb széptőszér a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arcőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

illatszerek minden illatban 1-2-3 koronés üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlervi gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszaru” gyógyszer-tár.

Telefon 496. szám.

Kitünő

csemege szőlő

kapható **Kardos László** csemege szőlő-telepéről Simonyi-ut 11. Telefon 114. Elárúsító hely Városház sarok, a Rózsa-utca elején.

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsakokat, gyapju zsakokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olcsó árban. „HUNGÁRIA” kéveket 100 drb. 5 kor, Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötőcsőző intézete DEBRECZEN, (Kossuth-u. 27. sz.) 526.

Tőzsdei szakember

Kitünő tanácsossal szolgál, mely által már csekélyebb összeggel és korlátozott risikóval az árfolyamnak ugyesése, mint emelkedése teljesen kihasználható. Működése mért jutalék csak a tiszta nyereségből fizetendő. Megkeresést „Weisz József Budapest, Postafiuk 151.” alá kérek.

ÚJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTEZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piac-utca 66. szám alatt zsákkötőcsőző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobbmínőségű kenderzsakokat, melyeket jutányos áron bocsátok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes, ponyvák, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos árban árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakötőcsőző intézete Debreczenben, Piac-utca 66. szám.

Mindennemü nyári ruhák

tisztítását

jutányos árak mellett eszközli

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmefestő és vegyszeti ruhatisztító intézete

Debreczen, Vár-utca 3. sz., (ze-

Batthyány-utca 2. szám. 642